

Muistilista toimivan laitteen viejälle

- Laite on tarkastettu, testattu ja merkitty. Laite katsotaan toimivaksi, mikäli sen päätoiminnot ovat testauksen perusteella toimivia. Testauksen suorittaa asiantunteva taho.
- Kunkin laitteen yksilöidyt testaustulokset (laitetyyppi, laitteen tunnistenumero, valmistusvuosi, toimivuusarvioinnin tehneen yrityksen yhteystiedot, toimivuustestien suoritustapa ja tulokset) on liitettävä kuljetuksen mukaan.
- Kuljetukseen on liitettävä kopiot laitteiden ostokuiteista tai omistusoikeuden siirtymistä koskevista sopimuksista.
- Pakkauksen on suojattava laitetta kuljetuksen, lastauksen ja purkamisen aikana.
- Laite ei saa sisältää kiellettyjä aineita, esimerkiksi kylmälaiteissa olevia otsonikerrosta heikentäviä aineita tai PCB-yhdisteitä.
- Laitteen tulee edustaa melko uutta teknologiaa.
- Laitteen ulkoasu ei saa olla niin kulunut, että sen markkinakelpoisuus on heikentynyt.
- Mikäli laite sisältää pikkuvikoja, jotka eivät vaikuta laitteen päätoimintoihin, testaajan on annettava vakuutus, että viat ovat helposti korjattavissa.
- Viejän on varmistettava, että laitteelle on olemassa markkinat kohdemaassa.

Käytettyjen laitteiden viejän on toimitettava SYKELLE pyynnöstä seuraavat dokumentit:

- kopiot kuiteista sekä sopimuksista, jotka liittyvät laitteiden ostoon tai omistusoikeuden siirtymiseen
- kunkin laitteen testaustulokset, joilla osoitetaan laitteiden toimivuus
- vakuutus siitä, ettei mikään laitteista ole jätelain mukaista jätettä

Testaamattomat käytetyt laitteet tulkitaan jätteeksi, ja niiden vienti edellyttää jätteen siirtoluvan.

EU:n yhteyshenkilöiden ohje

EU:n jäsenmaiden jätteen siirtoyhteyshenkilöt ovat laatineet ohjeen sähkö- ja elektroniikkajätteen vientiin. Ohjeen mukaan käytetyn laitteen viejän on tarvitessa osoitettava jätteen siirtoa valvovalle viranomaiselle, että kyseessä on toimiva laite. Tämän todistamiseksi laitteen viejällä on oltava mm. kopio laskusta ja laitteen luovuttajan kanssa tehdystä sopimuksesta, jossa todistetaan, että laite toimiva ja tarkoitettu välittömästi uudelleen käyttöön. Lisäksi laitteisiin on liitettävä tiedot testeistä, joilla toimivuus on varmistettu (laitetyyppi, laitteen tunnistenumero,

valmistusvuosi, toimivuusarvioinnin tehneen yrityksen yhteystiedot sekä toimivuustestien suoritustapa ja tulokset). Laitteet on pakattava siten, että ne eivät rikkoudu kuljetuksen aikana.

Ohje (Correspondents' Guidelines No 1) on EU:n komission jätteen siirtosivulla

www.ec.europa.eu/environment/waste/shipments/index.htm
EU:n jätteen siirtoasetus (EY) N:o 1013/2006
www.eur-lex.europa.eu

S Y K E

SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS SYKE

Puh. 020 610 123 (vaihe)

Käyntiosoite: Mechelininkatu 34a, Töölö, Helsinki

Postiosoite: PL 140, 00251 Helsinki

www.ymparisto.fi/syke

Yleiset jätteen siirtomenettelyä ja ilmoituksia koskevat asiat:

wasteshipments@ymparisto.fi

Kannen kuva: Tuomas Marttila, plugi.fi. Takakannen kuva: Risto Antikainen, plugi.fi. Esitteen muut kuvat ja teksti tietyiltä osin perustuvat Norwegian Pollution Control Authorityn julkaisuun A guide for exporters of used goods 2515/2009. Tähän on saatu lupa julkaisun tekijöiltä.

Taitto: Erika Várkonyi, SYKE

Vammalan Kirjapaino Oy, 2011

Painettujen esitteiden tilaaminen: SYKEN asiakaspalvelu, neuvonta.syke@ymparisto.fi, puh. 020 690 183

Esitteen pdf-versio: www.ymparisto.fi/syke/julkaisut > Esitteet

Käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vienti Suomesta

Vain hyvälaatuisia uudelleen käyttöön tarkoitettuja sähkö- ja elektroniikkalaitteita saa viedä EU:sta kehitysmaihin. Laitteet eivät saa myöskään sisältää kiellettyjä aineita. Jätteen siirtolupa on haettava jätteen siirtolupa. Raja tuotteen ja jätteen välillä voi olla epäselvä. Tämä esite antaa perustiedot käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden viennin suunnitteluun.

Kuva: The Climate and Pollution Agency, Norway

Materiaaleja otetaan talteen epäasianmukaisin tavoin

Ohje toimijoille

Viejän tulee varmistaa ennen laitteiden maasta vientiä, että laitteita ei luokitella jätteeksi. Jätteen siirtäminen maasta toiseen edellyttää EU:n jätteen siirtoasetuksen (EY) N:o 1013/2006 mukaisen kirjallisen luvan lähtömaan, vastaanottavan maan ja mahdollisten kauttakulkumaiden toimivaltaisilta viranomaisilta. Suomessa toimivaltaisena viranomaisena toimii Suomen ympäristökeskus (SYKE).

Jokainen käytetty sähkö- ja elektroniikkalaite on testattava ennen vientiä. Testauksessa määritellään, mitkä laitteet kelpaavat suoraan uudelleenkäyttöön, mitkä uudelleenkäyttöön pienten korjausten tai uudistamisen jälkeen ja mitkä materiaalina hyödyntämiseen.

Viejän on varmistauduttava, että laitteelle on kohdemaassa markkinat. Esimerkiksi sähköliesille ei ole markkinoita kaikissa Afrikan maissa sähkön korkean hinnan takia.

Vaarallisten jätteiden vienti EU:n ja OECD:n ulkopuolelle on kielletty. Epäselvissä ”jäte vai tuote” -luokituskysymyksissä kannattaa olla yhteydessä Suomen ympäristökeskukseen.

► **Suoraan uudelleenkäyttöön menevät ehjät, toimivat, kokonaiset laitteet** (vientä EU:n alueelle tai EU:n ulkopuolelle)

Jos laitteet ovat ehjiä ja toimivia ja ne aiotaan siirtää suoraan uudelleenkäyttöön, ne eivät ole jätettä, eikä niiden vienti edellytä jätteen siirtolupaa.

► **Korjauksen kautta uudelleenkäyttöön menevät toimivat, pikkuvikaiset laitteet**

Jos laitteiden päätoiminnot ovat kunnossa, mutta niissä on pikkuvikoja ja laitteet ovat korjaukelpoisia, laitteet siirretään toiseen maahan korjattavaksi ja niiden tarkoituksena on päätyä uudelleenkäyttöön, laitteet eivät ole jätettä, eikä

niiden vienti edellytä jätteen siirtolupaa. Viejän on noudatettava jätesiirotteyhteyshenkilöiden ohjetta laitteiden viennissä.

► **Rikkinäiset ja/tai korjauskelvottomat laitteet ja laitteiden osat**

Rikkinäiset ja korjauskelvottomat laitteet ovat jätettä, ja niiden vientiin on haettava jätteen siirtolupa. Myös laitteen tai sen osien vienti varaosiksi uudelleenkäyttöä tai materiaali-kierrätystä varten vaatii jätteen siirtoluvan.

Tietoa jätesiirotteyhteyshenkilöistä löytyy Suomen ympäristökeskuksen www-sivuilta
www.ymparisto.fi
lupa-asiat ► jätteiden kuljetus ja siirto ► jätteiden kansainväliset siirrot

► **Jäte vai tuote?**

Suomen jätelain mukaan jätteellä tarkoitetaan ”ainetta tai esinettä, jonka sen haltija on poistanut tai aikoo poistaa käytöstä taikka on velvollinen poistamaan käytöstä”. Jätteen määrittely perustuu EU:n jätedirektiiviin.

Vaarallisten jätteiden vientiä koskevan Baselin sopimuksen mukaan jokainen maa voi lisäksi omassa kansallisessa lainsäädännössään tehdä lisämääryksiä jätteelle ja vaaralliselle jätteelle. Tulkinnot saattavat siis vaihdella eri maissa.

► **Kriteerejä jätteeksi luokittelemisesta**

Käytettyjen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden katsotaan pääsääntöisesti olevan jätettä, mikäli:

- Laite ei ole kokonainen, vaan siitä puuttuu välttämättömiä osia.
- Laite on vahingoittunut siten, että sen toimivuus tai turvallisuus, jotka on määritelty asiaankuuluvissa standardeissa, ovat vaarantuneet.
- Kokonaisvaikutelma laitteesta on kulunut tai vahingoittunut, mikä vähentää sen markkina-arvoa.
- Laite viedään materiaalina hyödynnettäväksi.
- Laite on vanhanaikainen ja se viedään varaosiksi.
- Laite sisältää aineita tai osia, jotka tulee hävittää tai joiden vienti on kielletty kansallisen tai EU-lainsäädännön perusteella.
- Laitteen pakkaustapa ei riitä suojaamaan laitetta kuljetuksen, lastauksen ja purkamisen aikana.

Älä vie maasta vanhanaikaisia televisioita, tietokoneita, videonauhureita tai kasettisoittimia. Vanhanaikaisissa laitteissa, kuten vanhoissa tietokoneissa, on usein heikko suorituskyky, ja siksi niiden jatkokäyttömahdollisuudet ovat epävarmoja. Lisäksi vanhat näytöt sisältävät haitallisia aineita. Kehitysmaiden kuluttajaa ei välttämättä kiinnosta vanhanaikainen elektroniikka, kuten videonauhurit, vaan uudempaa tekniikkaa edustavat DVD-soittimet.

Laitteen päätyminen varaosiksi on todennäköistä

Kaiuttimen suojaus puuttuu

Viallinen painepesuri

Jääkaapin kompressorissa merkintä R12

Riittämätöntä pakkaamista

► **Mistä tietää, sisältääkö laite kiellettyjä aineita?**

Useimmat kylmälaitteet on merkitty tyyppikilvellä (metallinen laatta tai tarra laitteen takana tai sisällä). Jos kilvessä on joku alla listatuista merkinnöistä, laite sisältää kiellettyjä aineita.

CFC-aineet

- R11, R12, R13, R502

HCFC-aineet

- R22, R123, R124 ja R 142b

Seoskaasut:

- R401A, R401B, MP401C, R402A, R402B, R403A, R403B, R408A, R409A, R409B, R500, R501, R502, R503, R504, R505 ja R506

Muuntajat voivat sisältää PCB -pitoista öljyä. PCB:n vienti on kiellettyä.